

Conflictbeheersing en rolbepaling

Brussel Onthaal vzw

Conflict?

Verschillende conflicten zijn mogelijk tijdens een tolkopdracht

- Een conflict met jezelf (*gewetensconflict*)
- Een conflict met de hulpverlener
- Een conflict met de anderstalige (cliënt)

Bv. Advocaat legt de asielprocedure verkeerd uit

Deontologische code is een bescherming voor de tolk MAAR biedt geen antwoord op alle situaties

Taak van de tolk

Informatie (boodschap) overbrengen van brontaal naar doeltaal
Woorden omzetten in de taal van de gesprekspartners

Zijn wij nog nodig? Kunnen vertaaltools dit (in de toekomst) niet overnemen?

5 posities

Technisch tolken (letterlijk tolken)

Communicatief tolken (betekenistolken)

(Intercultureel)
bemiddelen

Helpen

Actie voeren

Technisch tolken - zo letterlijk mogelijk tolken

Vaak gevraagd door hulpverleners - heel moeilijk voor de tolken

Want men verwacht dat je tolkt zoals een machine (woord voor woord) (*Google translate*)

In welke settings is dit wenselijk?

- Bij intakegesprekken (feiten)
- Bij een verhoor (feiten)
- Bij medische gesprekken (neurologie - diagnose)
- Bij psychologische/psychiatrische gesprekken (diagnose)

FORMEEL - aandacht op het verbale

Technisch tolken - zo letterlijk mogelijk tolken

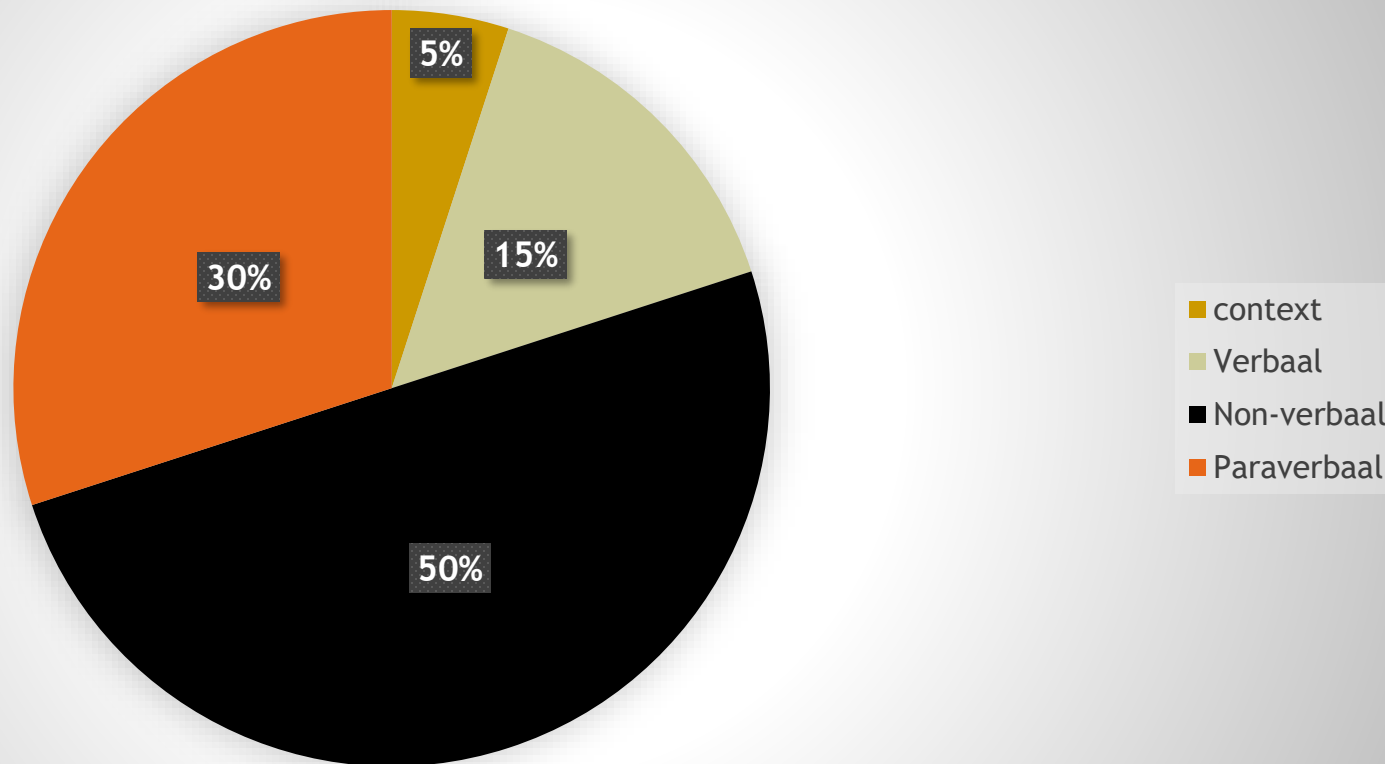
Moeilijkheden:

- Grammatica, zinsstructuur, woordvolgorde
- Vaste begrippen bestaan niet in de doeltaal (*equivalenten/omschrijvingen*)
- Voornaamwoorden (ik, jij, hij)
- Uitdrukkingen, zegswijzen, spreekwoorden
- 1 woord heeft verschillende betekenissen afhankelijk van de context (*bv. Hoop*)
- Onduidelijke boodschap (*niet volledig, onduidelijk gesproken, wartaal*)
- Specifieke woorden, terminologie (*laryngitis*), jargon, dialect
- Gevoelens, nuances gaan bij technisch tolken verloren (non-verbale), enkel de woorden zijn belangrijk
- Humor

➔ **MOEILIJK en VERMOEIEND** voor tolken (verhoogde concentratie)

Communicatie

Communicatief tolken = betekenistolken

= boodschap overbrengen, communicatie tot stand brengen

Settings:

- psycho-sociale gesprekken
- Begeleidingsgesprekken
- Psychologische gesprekken

INFORMEEL - aandacht op verbale, maar vooral ook het non-verbale en para-verbale

Communicatief tolken = betekenistolken

Moeilijkheden:

- Dezelfde moeilijkheden als bij technisch tolken, maar het is belangrijk dat de boodschap overkomt.
- Ook non-verbale elementen kunnen van belang zijn (stem/verduidelijkingen)
- Niet in de plaats treden van de spreker (niets toevoegen/weglaten)
- Interpreteer ik het wel correct? (evenwichtsoefening)

Aandachtspunt:

- Feedback geven aan de hulpverlener bij tolkmoeilijkheden (term-omschrijving)

Briefing - voorgesprek met hulpverlener

Hoe wil je dat ik tolk?

- Letterlijk of communicatief (teken afspreken)
- Jij of u
- ...

Technisch en communicatief tolken= deontologisch
aanvaardbaar (rekening houdend met 5 deontologische principes)

Deontologische code is een bescherming - een houvast

Oefening

Ga eens op zoek in het NL en in je andere tolktaal naar voorbeelden van verschillen in:

- Uitdrukking (*bv. appel valt niet ver van de boom*)
- Intonatie (*Goed gedaan*)
- Woorden met meerdere betekenissen volgens de context

Obstakels

In de communicatie

- Lawaai op straat of werken aan het gebouw - je kan elkaar moeilijk verstaan → OPLOSSING? (ander lokaal)

Soms obstakels zo groot en communicatie is niet meer mogelijk.

→ Mensen in ruzie → bemiddelaar (therapeut, advocaat, etc.)

Intercultureel bemiddelen

- ▶ Is niet jouw taak!!
- ▶ Maar je kan wel signaleren dat er een cultureel probleem is in beide talen!!

OPEGELET: formuleer dit altijd hypothetisch!!

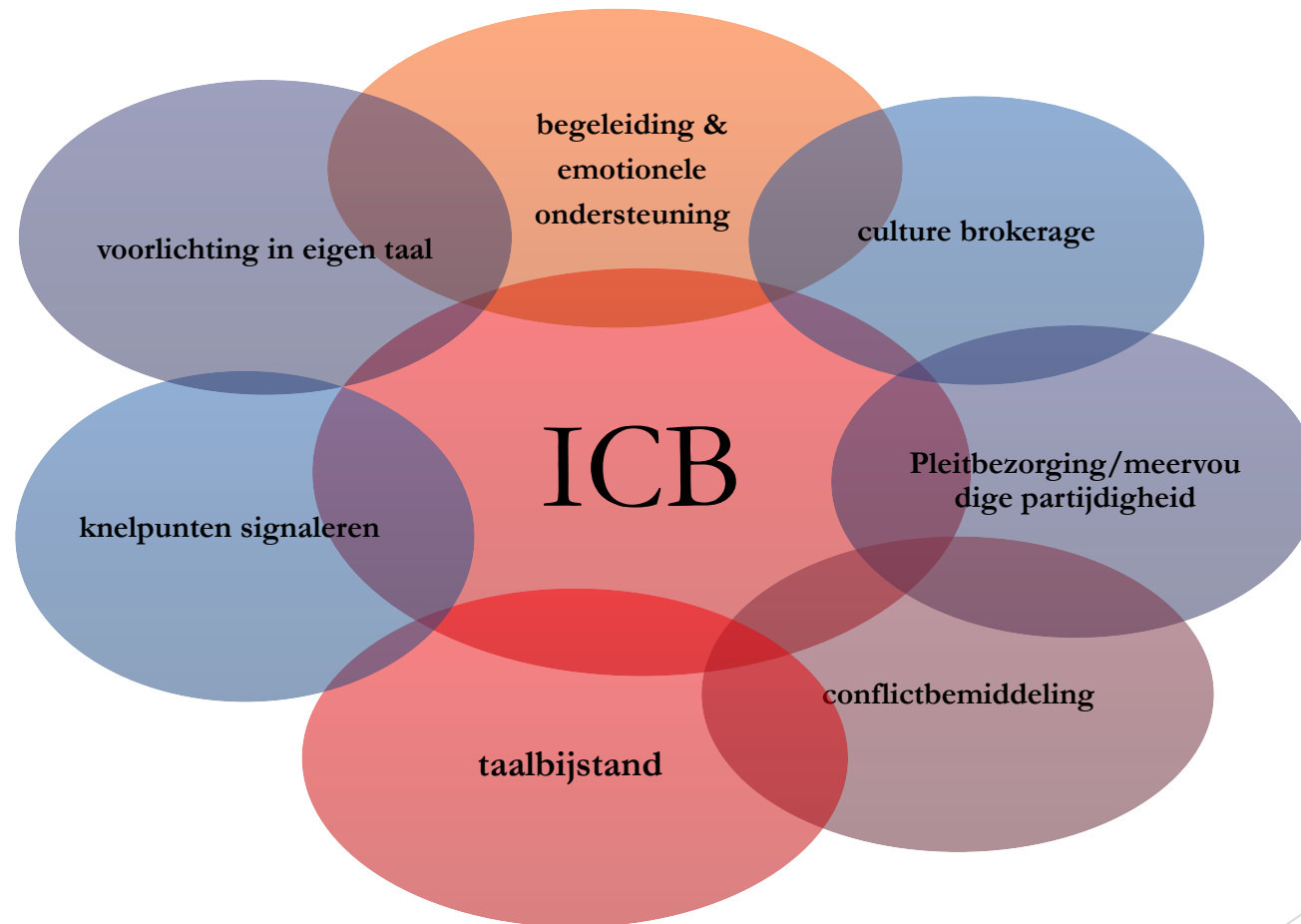
“het zou kunnen dat....”

NEUTRALITEIT

Alle Belgen eten kalkoen met Kers → vaak stereotiepen

Intercultureel bemiddelen

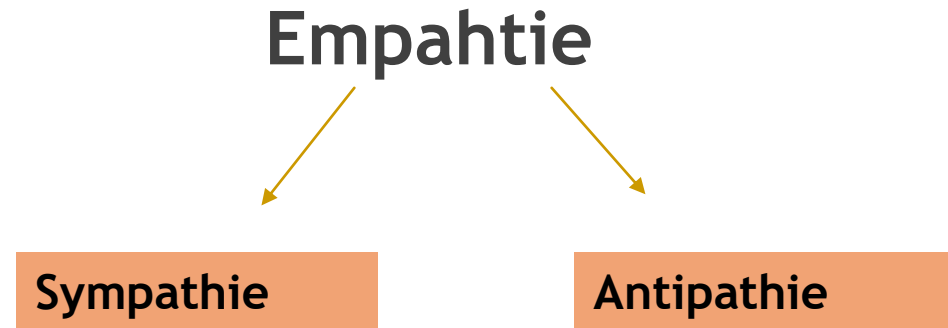

Intercultureel bemiddelen

<https://www.pigmentzorg.be/video/mihaela-vertelt-over-haar-werk-als-intercultureel-bemiddelaar>

Helpen

NEUTRALITEIT

Men is menselijk en men wil helpen, maar dit is niet jouw taak.
Laat de hulpverlener zijn werk doen!

Valkuil: als je een verhaal hoort dat je doet denken aan je eigen
situatie, verleden, aan iets wat je zelf hebt meegemaakt!

!! Wie je denkt te helpen, is niet altijd dankbaar!

Ken je eigen valkuilen

Actie voeren

Als burger JA
Als tolk NEEN

Je wil een systeem veranderen (onrechtvaardigheid), maar je kan dit NIET tijdens een tolkopdracht

MAAR je kan altijd onrecht signaleren aan de tolkendienst waarvoor je werkt.

Oefening

Wat raakt jou persoonlijk?

